

(0138)



ELS MORTS.—«¡Ya somos tres... tre-es... tree-ees!...» Dibuix de M. Moliné

SAN SEACABÓ (Dibuix de APELES MESTRES)



Oct. 1900

¡Olé mi niña!
que así se regenera
la pobre chica.



Estirantse mandrosa dins sa caixa,
renegant de tenir tan poch que fer
s' está, morta de fástich y aburrída,
la calavera d' un que fou en vida
un pobre pregoner.
Ja s' anava á girar de l' altra banda
per trobá els matalassos menos forts,
quan veyent entrar llum per una escletxa
va caure en que 'ns esqueyam á la fetxa
en que 'ls vius se recordan dels seus morts.
Coneixent per la llum y pel silenci
que deu ser mitja nit,
y sentint mala olor dintre sa estada,
decideix aná á fé una passejada
y s' aixeca del lit.
D' una patada la paret esbotza
y al sortir, cul arreras com un cranch,
sentint que tocan: nang, nang, nang, nang, nang,
nang, nang, nang, nang, nang, nang, diu: ¡Las dotzel!
Ja qu' es l' hora en que 'ls morts deixan sas tombas
veyám si fem venir uns quants companys
y armém aquí á la fresca
la més tremenda grezca
que s' hagi armat desde molts cents mils anys.
Fica la ma dintre sa caixa estreta
y treu una trompeta
que obehint sa darrera voluntat
ab ell dintre la caixa
els seus parents havían enterrat,
y acostant la trompeta als seus sechs llabis
fa una tocada de pregó real,
tan estrident y tan recargolada
que 's creuhen tots els morts qu' es la llamada
del judici final.
Tothom se dona pressa á compareixe
y se sent, al anar tot en renou,
espatech d' ossamentas que s' ajuntan,
terratrémol de tombas que 's desmuntan
y soroll de la terra que 's remou.
Un difunt tabalot arma un escándol
perque ha perdut el cap;
un altre un os reclama
y un se troba de més ab mitja cama
que de quí es no sab.
Al saltar de la tomba hont s' arrossegan
un a un s' ensopegan
dos morts rivals per qüestions d' amor,
y esgrimint cada ún un os de cuixa
transforman el Camp Sant en Camp d' Honor.
Tot son insults, rahóns, crits y barallas;
s' afanan las mortallas
per no ensenyar son armasson pelat
y alló més que la casa del silenci
sembla Calaf llavoras del mercat.
Per ff, casi la calma restablerta,
comensan á acudir de un á un
á poch á poch y sense badar boca
al lloch ahont el pregoné 'ls convoca.
Examiném ben bé el primer difunt.



Es un tipo molt feréstech
que 's presenta renegant
y ab posat d' ordeno y mando,
perque avants d' aná á ca 'n Taps
era Don Bárbaro Trueno,
un ilustre general.

En sa fulla de servicis
no hi constava cap combat,
pro la trassa que tenia
fusellant pobres paisáns,
en cobrá una grossa paga,
en guarní un saló de ball,
en sabé ajupir l' esquena
y en deixarse adorná el cap
li valgué al ilustre Bárbaro
els galóns de general.



Derrera de 'n Trueno—ve un mort que conserva
la funda pellosa—com groch pergami;
cubreixen sa espatlla—sas llargas melenas
y apenas el rostre—si te pèl muixí.
Camina ab fastidi,—la boca ab trist rictus,
la vista perduda—y els brassos penjats;
es la fatxa aquesta—la pose obligada
ja qu' es de l' escola—dels aclaparats.

Lo nom del pöeta—Melani Nenúfar
pintor pre-apelista,—critich saberut,
músich del pervindre—y adroguer simbólich,
pels llochs més recóndits—era conegut.
Ell colaborava—defensant ximplesas
en trenta revistas—de títuls extranyos,
y allí 's deya en sério—que 'ls espanyols eram
tots uns burros, menos—ell y els seus companys,
En ff, un d' aquets tipos—soberchs, egotistas,
de cervell anémich,—de gust decadent,
que creyent sé apóstols—d' un ultra-estetisme
son enciclopedias—de tot lo dolent.



Ara entra mossén Tano
que fou dels capellans
que més se distingía
per lleig y per extrany.
Ab altaner despreci
tractaba al seu remat.
Diner qu' arreplegava
no treya més el cap.
Tenia tres nebodas
de vint y pico d' anys.
Per un no res se 'l veyá
trayent foch pels caixals.
Menjava més vianda
qu' un frare convidat.
La bona sort del próxim
el feya rabiar.
Y jeya dinou horas
per mor' del os bertrán.
De modo que tenia
tan digne capellá,
tots set, y més n' hi hagués á la doctrina,
de pecats capitals.



Don Pau de Goma qu' ara arriba
fou un polítich dels millors;
sovint girantse la casaca
va conseguir diners y honors.
Era xerraire y embustero
y ab la major facilitat
d' un gran orgull passar sabía
á la més gran humilitat.
Socialista, ja va obtindre
el nomenclament de concejal;
republicá, va aixarpar l' acta
de diputat provincial;
va aná á las Corts sent de 'n Sagasta;
va ser després conservador
y en aquest punt de sa jornada
ja 'l van nombrá governador.
Ja va ser home y des llavors
molt el seu nom va ressonar
y en una crisi tant va empenyer
que una cartera va pescar.
En tots els cárrechs que obtenia
sabía ferhi molts diners
ab jochs é higiene en la séva ínsula
hi feya duros á milers.
Pero els de Bolsa al ser ministre
ja eran negocis més rodons,
y ab poch esforços arrodonia
una fortuna de milions.
Després d' aixó ja li fou fácil
tot quant volía conseguir,
y fins li alsaren una estátua
quant d' un empaig es va morir.



Ara ve 'l santurró Don Pío Llorá
home dels més ruíns
d' aquests que saben ésser sants per fora
y dimonis per dins.
Fou hipócrita, astut, pillo y avaro;
pero ab cínich descarro
aparentava sé un devot perfecte,
visitava l' iglesia cada día
y la gent el tenia
per un home molt digne de respecte.
Pro ab tal extrem las donas li agradavan
qu' ellas varen portarlo al cementiri,
y aixó que 'ls capellans li recordavan
qu' es llarga la funció y molt curt el ciri
y que quant un no vol quedarse in albis
ha de fer de sas cosas molts estalvis.

Pro el nostre Sr. Pío
en qüestions d' aquestas era un tfo
dels que sense gratarse las butxacas
voldrían ensumar las flors més macas,
y las donas, igual que las botinas,
si comprarlas intentas
de lance per dos pelas... filipinas
t' han de sortir forosament dolentas.
Pro, ja ho veig, molta gent bona y sencilla
els agradans las donas y l' hermillá
y voldrían la gansa
de poguer conseguir per maturranga
una casta donzella
de contorns ben hermosos
que tingués sentiments relligiosos
y sapigués fer bona la escudella.
D' aquestos era donchs, el Sr. Llorá,
quí tractant freqüentment tant de la vora
ab la gent de casulla
no cal dir qu' era soci de La Fulla.



Y ara algúns altres fan cap al rotllo
burgesos ganas, jutges venals,
clássichs ridículs, gomosos tontos,
banquers, estafas, vells carcimals,
repugnants freres, empleats vagos,
botiguers lladres, usurers vilis,
escritors neulas, advogats pillos
y altres mil tipos per 'quests istils.
Al trobarse tots junts 'hont veure creyan
del judici final al missatjer
y veure's enganyats, matar volían
al pobre pregoner.
Pro més ben rumiat van deixáho corre
y á proposta d' un ex-gobernadó
resolgueren sortir del cementiri
en manifestació.
Cridant, atropellantse y fent molta olla
á la porta 's llensá tota la colla,
pro al arribarhi, aquellas ossamentas
ja tornava lluhentas
l' aurora del nou día
qu' hermosa en l' Orient apareixía.



Ja anavan á sortir del cementiri
movent un esbalot de mils dimonis,
armats quí d' una llántia quí d' un ciri,
quan dels raigs lluminosos de l' Aurora
va dependres furient un estol d' àngels
armats d' aquella espasa venjadora
ab que foren llensats de casa séva
per goluts y grapons Adam y Eva.
Aquells fills de la Llum eran la Idea
la Vritat, la Belleza, la Justicia
y la Rahó que, airadas,
empunyant sas espasas justicieras,
feren torná á sos caus las calaveras
á l' hora justa en qu' esplendent sortía
un sol de Llibertat que al mon donava
nova vida, nou foch y nova sava.

JEPH DE JESPU



ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mítj, 20

Estampa de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

F'INIS (Dibuix de JOSEPH LLUIS PELLICER)



Els Morts, un dia ó altre s' enterran

B